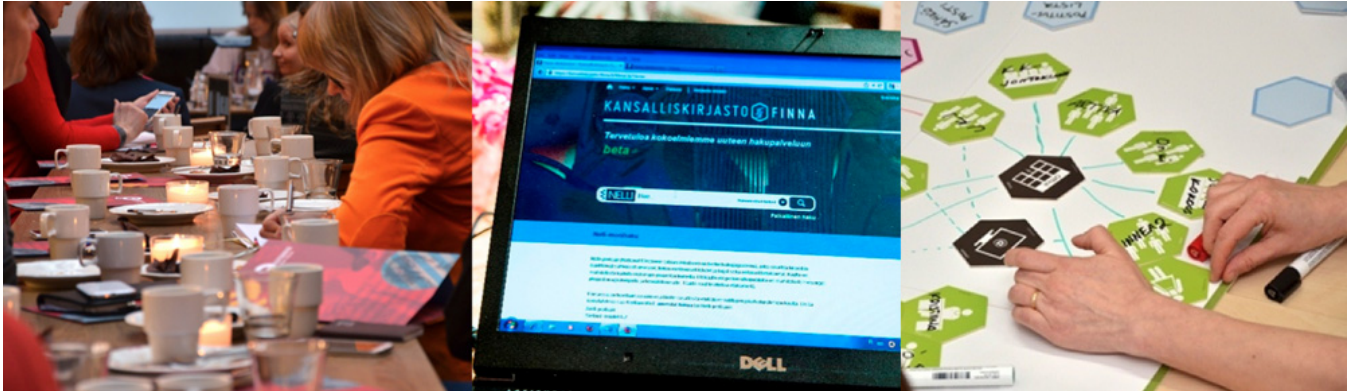

1-2014

Missä mennään Finna-, Finto-, Melinda- ja UKJ-hankkeissa 1/2014

1
7
.

6.2014

Tästä Kansalliskirjaston tilannekatsauksesta saat uusimmat tiedot Finnan, Finton, Melindan sekä uuden kirjastojärjestelmän kuulumisista.

Finna
Finto
Melinda
UKJ

Finna

Finna on tiedonhakupalvelu, joka kokoaa yhteen aineistoja arkistoista, kirjastoista ja museoista.

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

- Finnassa on tällä hetkellä aineistoja yhteensä 45 organisaatiosta. [Kansallisen näkymän](#) lisäksi Finnasta on julkaistu kahdeksan oma näkymää:
 - [Helsingin kaupunginmuseon](#)
 - [Jyväskylän yliopiston kirjaston](#)
 - [Kansalliskirjaston](#)
 - [Lahden ammattikorkeakoulun](#)
 - [Museoiden](#)
 - [Oulun seudun ammattikorkeakoulun kirjaston](#) ja
 - [Satakunnan ammattikorkeakoulun](#) Finna-näkymät sekä
 - [Svenska handelshögskolanin](#) Finna-näkymä testiversiona.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Finnan uusista ominaisuuksista laaditaan kolmen viikon välein tilannetiedotus. Viimeisin julkaistiin [12.6.2014](#). Seuraavan kerran tiedotamme teknisen kehityksen tilanteesta elokuussa.
- Esimerkkejä kevään aikana kehitetyistä ominaisuuksista:
 - Lisensioitujen (PCI/Nelli) aineistojen esittämistä Finnassa on työstyetty ja siihen liittyviä käyttöliittymäominaisuuksia on kehitetty.
 - Esteettömyyttä on parannettu mm. lisäämällä ruudunlukuohjelmien tarvitsemia koodielementtejä.
 - Omien näkymien muokattavuutta on parannettu lisäämällä hallintaliittymään uusia ominaisuuksia, mm. hierarkisten fasettien rajaumahdollisuus.
- Laajempina töinä on aloitettu hakutulosten relevanssin kehittäminen ja VuFind2:n käyttöönotto.

Ryhmiä kokoukset

- KDK-konsortiorhythmä kokoontui 17.4.2014. Kokouksessa todettiin ryhmän uusi kokoonpano ja toiminnan periaatteet, käytiin läpi vuoden suunnitelmia ja kehitystyön tilannetta sekä todettiin, että Finnan metadata on nyt avointa CCO-lisenssillä. Vuoden 2014 ryhmän kokousten muistiot kootaan [Finna-wikiin](#).
- Käytettävyyshyöryhmä kokoontui viimeksi 3.6.2014. Ryhmä mm. käsitteli tutkijoita Finnan käyttäjäryhmänä sekä testasi Finnan hakuja. Kokouksen muistio on liitetty [kokouksen asialistan](#) alkuun.

Henkilöstömuutoksia

- Uudeksi palvelusuunnittelijaksi on valittu Maria Virtanen ja hän aloittaa 23.6.2014. Palvelusuunnittelijan keskeisimmät tehtävät liittyvät KDK-konsortion toiminnan koordinoimisiin.
- Kirjastoverkkopalveluiden uudeksi tiedottajaksi on valittu Heidi Mustajoki. Hän aloitti 2.6.2014, mutta jää elokuun alusta äitiysvapaalle.
- Kirjastoverkkopalveluiden viestinnän sähköpostiosoite on [kk-kvp-viestinta\(at\)helsinki.fi](mailto:kk-kvp-viestinta(at)helsinki.fi). KDK-konsortiota ja Finna-viestintää koskevissa asioissa meidät tavoittaa varmimmin osoitteesta finna-posti@helsinki.fi.

Tapahtumat ja koulutukset

- Finnaan liittyi keväällä kymmeniä uusia organisaatioita. Olemme järjestäneet uusille mukaantulijoille koulutustilaisuuksia ja kaikille mukanaolijoille sektorikohtaisia tapaamisia.
- Syksyn tilaisuuksia vielä suunnitellaan, mutta jo nyt tiedossa on 30.9.2014 järjestettävä käytettävyysteemainen puolen päivän (klo 12-16) seminaari ja joulukuun alkupuolella pidettävä Finna-päivä.
- Vahvistetut Finna-tapahtumien ajat löytyvät [Finna-kalenterista](#).

💡 Kesäkuun Finna-wiki-vinkki: [Finna-haun upottaminen www-sivuille](#).

Lisätietoja

- Finnaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: finna-posti@helsinki.fi
- Finnan kehittäminen ja arkinen yhteistyö [Finna-wikissä](#)
- Finna osana KDK-hanketta [KDK-verkkosivuilla](#)

Finna-tilannekatsauksen kokosi palvelupäällikkö Heli Kautonen.

Finto

Finto on suomalainen palvelu sanastojen, ontologioiden ja luokitusten julkaisua ja käyttöä varten.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Sanasto- ja ontologiapalvelu Finton uusi ulkoasu on julkaistu osoitteessa <http://finto.fi>. Palvelun etusivulta on nyt mahdollista hakea käsitteitä yhtäaikaaisesti useammasta eri sanastosta. Myös hakutulosten esitystapaa on hiottu.
- Finto-palvelun toiminnassa oli kesäkuun alussa katkos, kun käyttämämme tietokanta ylikuormittui. Olemme nyt kehittäneet Fintoon rajoittimia, jotka estävät samankaltaisen tilanteen toistumisen. Lisäsimme myös automaattista valvontaa, joka käynnistää tietokantajärjestelmän uudestaan, jos palvelu ei vastaa kyselyihin.

Sisältötyön kuulumiset

- Kansalliskirjaston teettämä [raportti](#) Aalto-yliopiston ja Helsingin yliopiston yhteisen FinnONTO-projektin aikaisista ontologioiden kehitysratkaisuksista on julkaistu.
- Yleisen suomalaisen ontologian eli YSON kääntäminen englanniksi etenee. Nyt kaikilla käsitteillä on englanninkielinen vastine. Seuraavaksi käymme läpi vanhoja käännöksiä, jotka tehtiin alun perin ilman ontologian rakenteen tuomaa kontekstuaalista tietoa ja joita nyt korjataan ja yhtenäistetään.
- YSON ylärakenteen uudistus- ja kehitystyö on myös edennyt, ja rakenne on nyt valmis hierarkian ylimmän tason osalta. YSOa on ajantasaistettu vastaamaan Yleisen suomalaisen asiasanaston eli YSAn tämänhetkistä tilaa.

Kokoukset

- ONKI-projektin ohjausryhmä kokoontui 11.6.2014, ja kokouksen pöytäkirja on luettavissa projektin [Wikissä](#).

Seminaarit ja viestintä

- Kansalliskirjasto ja Kansallisarkisto järjestävät yhteistyössä seminaarin otsikolla [LINKITY! Kohti yhteentoimivaa metatietoa](#) Kansallisarkiston tutkijajäsenissä (Rauhankatu 17, Helsinki), keskiviikkona 3.9.2014 10.00–15.45. Tilaisuuteen ilmoittaudutaan [e-lomakkeella](#) viimeistään ke 27.8.2014.
- Avasimme Twitter-tilin [@Fintopalvelu](#), jossa viestimme palvelua koskevista päivityksistä, uusista julkaistuista sanastoista, häiriöistä ja projektin toiminnasta.

Lisätietoja:

- Voit lähettää Fintoa ja ONKI-projektia koskevat kysymykset, kommentit ja palautteen osoitteeseen onki-posti@helsinki.fi.
- [Projektin wiki-sivut](#)

Finto-tilannekatsauksen kokosi projektipäällikkö Matias Frosterus.

Melinda

Melinda on kansallinen metatietovaranto, joka kokoaa kirjastoaineistojen kuvailevat metatiedot yhteen paikkaan.

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

Ammattikorkeakoulukirjastot:

- Ammattikorkeakoulukirjastojen Melindaan liittymiset on saatu päätökseen. Viimeisenä siirrettiin Kakkois-Suomen ammattikorkeakoulukirjaston (XAMK) aineisto 6.6.2014. Parin viime vuoden aikana Melindassa on aloittanut kuvailun yhteensä 19 amk-kirjastoa ja yli 200 uutta tiedontuottajaa.
- Melindan volyymit ja sisältö ovat muuttuneet ammattikorkeakoulukirjastojen liittymisten myötä. Jatkamme kesän aikana vuosi sitten tehtyä välivaiheen aineistokartoitusta.
- Melindaan liittymisen hyödyt alkavat näkyä ammattikorkeakoulukirjastojen kuvailutyössä. PrimääriluetteloINTi on vähentynyt ja vastaavasti Melindasta poiminta lisääntynyt. Lue aiheesta lisää hyötyselityksen [raportista](#).

Yliopisto- ja yhteiskirjastot:

- Melindan tietokannan laadun parantaminen ja tiedontuottajaverkoston toiminnan kehittäminen valittiin kehityskohteiksi palautekyselyn perusteella. Tiedotamme etenemisestä sitä mukaa, kun asiat edistyvät.
- Helsingin yliopiston kirjaston Helka-aineistot ovat siirtyneet päivittäisillä eräajoilla Melindaan viime vuoden huhtikuusta lähtien. Tätä edeltäviä muutoksia ajetaan parhaillaan takautuvasti Melindaan. Samalla on selvitetty mahdollisuutta tehdä HULib:in Helka-kuvailu suoraan Melindaan. Päätöksiä etenemisestä ei vielä ole tehty.

Yleiset kirjastot:

- Yleisten kirjastojen pilottikirjastojen (Tampereen kaupunginkirjasto – Pirkanmaan maakuntakirjasto ja Kokkolan kaupunginkirjasto – maakuntakirjasto) kanssa on jatkettu tuotantoonsiirron suunnittelua 27.5.2014 pidetyssä työpajassa. Tampereen osalta aikatauluksi on kaavailtu loppusyksyä ja Kokkolan osalta vuoden 2015 alkupuolta. Pidämme seuraavan työpajan syyskuussa.
- Axiell/Aurora – Melinda -rajapintatyö edistyy ja hyväksymistestaus on parhaillaan käynnissä. Rajapintojen valmistuminen on edellytys pilottien siirtymiselle tuotantoon.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Osakohdetoiminnallisuuden kehitys etenee. Kansallisdiskografian (Violan) nuottiaineisto on toiminut testiaineistona ja se on siirretty Melindaan. Toukokuun aikana on ajettu viiden kirjaston musiikkiaineistojen alustavia koe- ja tarkistusajoja. Seuraavaksi ladataan Jyväskylän yliopiston musiikkiaineisto Melindaan. Syksyllä teemme neljän amk-kirjaston (Turku, OAMK, TAMK ja JAMK) musiikkiaineistojen siirrot.
- Luettelointiohjelman beta-versio on avattu kokeilukäyttöön Helsingin ja Turun yliopistokirjastoille. Seuraavaksi arvioimme ja priorisoimme ohjelman jatkokehitystarpeet tuotantokäyttöä silmällä pitäen. Voit seurata luettelointiohjelman kehitystä [Metiva-wikissä](#).

Viimeisimmät ohjeet

- Ylläpidämme Melindassa työskentelyn [toimintaohjetta](#) kuukausittain.
- Merge+- työkalu Melindan tuplatietueiden yhdistämiseen on käytettävissä. Tutustu [ohjeisiin](#).

Ryhmien kokoukset

- Tiedonhallinnan ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran 10.9.2014. Tutustu aiempiin [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Kuvailevan metatiedon asiantuntijaryhmä kokoontuu seuraavan kerran 17.9.2014. Tutustu aiempiin [kokouspöytäkirjoihin](#).

Koulutukset

- Osakohdoiden luettelointi Aleph-luettelointiohjelmalla -etäkoulutus pidettiin Kansalliskirjastossa 22.5.2014. Linkki videotallenteeseen löytyy [Metiva-wikistä](#).

- Järjestämme Melinda–Aleph -musiikkiluettelointikoulutuksen 22.8.2014. Lue lisää ja ilmoittaudu koulutukseen [Kansalliskirjaston verkkosivuilla](#).

Lisätietoja:

- Melindaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: melinda-posti@helsinki.fi
- [Metiva-wiki](#)

Melinda-tilannekatsauksen kokosi kehittämispäällikkö Minna Olkinuora-Tauru.

UKJ

Uusi kirjastojärjestelmä uudistaa metatiedon tallennuksen ja kokoelmien hallinnan sekä aineiston hankinnan ja niiden käytön hallinnan.

Kokoukset

- UKJ:n ohjausryhmä kokoontui 9.6.2014. Voit tutustua kokouksen pöytäkirjaan [UKJ:n wikissä](#). Kokouksessa ohjausryhmä päätti mm. seuraavista asioista:
 - UKJ:n vuoden 2014 projektisuunnitelma hyväksyttiin edellisessä kokouksissa vahvistettujen linjamuutosten mukaisena.
 - [Kustannustenjakomalli](#) tullaan viemään keskusteluun kirjastoverkolle. Työ jatkuu sen jälkeen, kun saadaan kommentteja kirjastokentältä.

Henkilöstömuutoksia

- **Minna Kivinen** siirtyy suunnittelupäällikön tehtäviin kirjastoverkkopalveluissa 1.8.2014 alkaen.

Tapahtumat ja viestintä

- AMKIT- ja Linnea2-konsortioiden aloitteesta järjestetään Kokkolassa Centria ammattikorkeakoulun tiloissa 28.8.-29.8.2014 [strategiaseminaari](#), jonka työpajoissa pohditaan kirjastojen järjestelmästrategiaa sekä UKJ-hankkeen tulevaisuuden linjauksia. Seminaariin kutsutaan yliopisto- ja ammattikorkeakoulujen kirjastojen johtajat sekä heidän nimeämänsä asiantuntijat. Kutsut ovat juuri lähteneet. Kansalliskirjasto keskustelee vastaavan tilaisuuden järjestämisestä myös yleisten kirjastojen ja erikoiskirjastojen neuvostojen kanssa.
- Kirjastoverkkopalvelut pilotoi uutta [keskustelufoorumia](#). Yksi foorumin piloteista on kirjastojen johtajille avattu UKJ-keskustelu. Keskustelun luotseja ovat aluksi **Ari Muhonen**, **Kauko Maskulainen** ja **Rebekka Pilppula**. Ensimmäinen keskustelun aihe on "Kirjastojen palveluiden ja kirjastojärjestelmän tulevaisuuden visiot 5-10 vuoden aikajänteellä".

Lisätietoja:

- Voit lähettää UKJ:ta koskevia kysymyksiä, kommentteja ja palautetta sähköpostilla: UKJ-posti@helsinki.fi
- UKJ:n kehittäminen ja yhteistyö kirjastokentän kanssa [UKJ-toteutus -wikissä](#)
- [UKJ-suunnittelun wiki 2013](#)
- [UKJ-valmistelun wiki 2011-2012](#)

UKJ-tilannekatsauksen kokosi kehittämispäällikkö Ari Ahlqvist.

Kuvatiedot: Reunimmaisat kuvat Jukka Pennanen, keskimäinen kuva Veikko Somerpuro.

[Sivun alkuun](#)